

MŪSU LIETUVA

NR. 22 (1761) - SEMANÁRIO - 1982 BIRŽELIS - JUNHO 3 D. - 30,00 Cr. Rua Juatindiba, 20(28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, tel. 273-0338 -

TIKINTIESIEMS LIETUVIAMS PARAPIJA -

mūsų religiniai ir
tautiniai namai

Lietuviškų Parapijų Metų Komiteto
kreipimasis į Amerikos lietuvius

Mes didžiuojamės būdami garbingos ir nemarios lietuvių tautos vaikais. Galybų Viešpats mus leido lietuviais ir įspaudė mūsų kaktose ir širdyse lietuviškos žymės. Tėvynės meilė yra atspindys dieviškosios meilės. Tos meilės, kuri Kristaus veidą suvilgė ašaromis dėl jo mylimos Jeruzalės likimo. Tautinės kultūros, tradicijų, papročių tausojimas, puoselėjimas ir kūrimas yra nepaprastai reikšminga mūsų išganymo kelio dalis.

Mes esame liudininkai ilgamečio Lietuvos Bažnyčios ir krikščioniškosios lietuvių tautos kryžiaus kelio. Kristus pavergtoje tėvynėje juo iš naujo eina į Kalvarijos Kalną. Šis kelias nuklotas bažnyčių griuvėsiais ir rūpintojėlių skeveldromis. Jis yra primirkęs lietuvių vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų krauju ir motinų ašaromis. Tačiau jis lygiai išpuoštas mūsų brolių -- kankinių ir didvyrių, mūsų nežinomų šventųjų sesių aukų žiedais.

Mes esame atviri autentiškam ir įkvėptam Vatikano II susirinkimo žodžiui ir dvasiai.

Mes esame dalis lietuvių išeivių Bažnyčios ir jaučiame jos istorinę misiją bei atsakomybę.

Lietuvių išeivių Bažnyčia turėjo ir teburi penkis pagrindinius siekinius:

- Visus lietuvius suburti į lietuviškas parapijas.

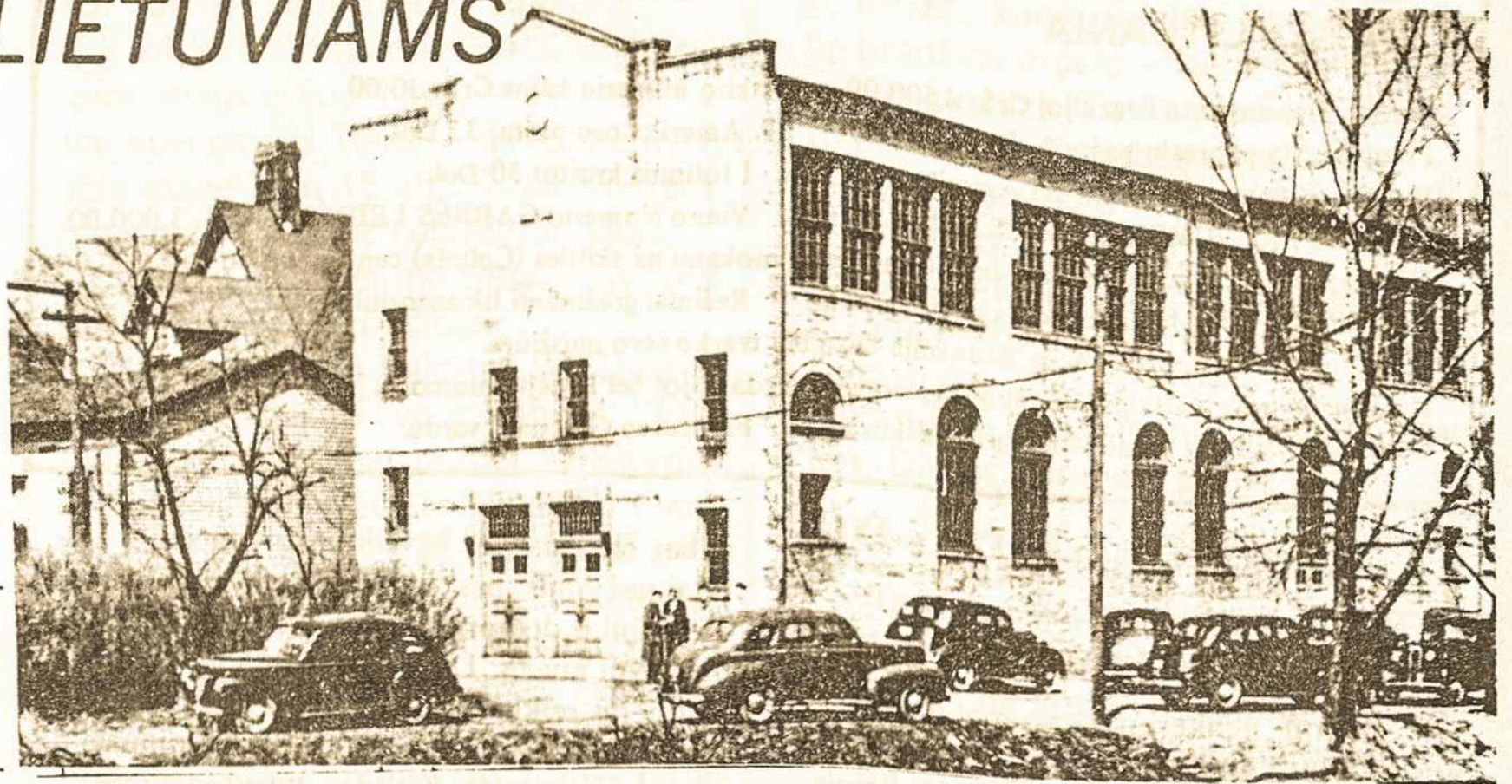
- Dėti visas pastangas, kad visos lietuviškos parapijos būtų aptarnaujamos lietuvių kunigų.

- Siekti, kad parapijos būtų netik religinio, bet ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo židiniais.

- Stengtis, kad lietuviškose parapijose būtų branginama bei ugdoma lietuvių kalba, atgaivinamos bei saugomos lietuvių religinės ir tautinės tradicijos.

- Kreipti ypatingą dėmesį į jaunimo lituanistinį mokymą ir auklėjimą.

Apie šiuos siekinius, tik kitais žodžiais, kalba ir mūsų Bažnyčios bei visuomenės vadovai, šių metų pradžioje paskelbę 1982 metus **Lietuviškų Parapijų Metais**. Savo atsišaukime jie taip pat yra pareiškę, kad "visiems... darbams planuoti, derinti ir skatinti sudaromas centrinis iniciatyvos židinys..." Žemiau

Senoji Tamaqua Šv. Petro ir Povilo lietuvių bažnyčia. Antrame aukšte įrengtos parapijinė mokykla

pasirašęs komitetas ir yra tasai židinys, kuris kartu su religiniais bei visuomenės vadovais ir institucijomis yra pasiryžęs atlikti eilę darbų išplaukiančių iš aukščiau minėtų siekinių bei realybių.

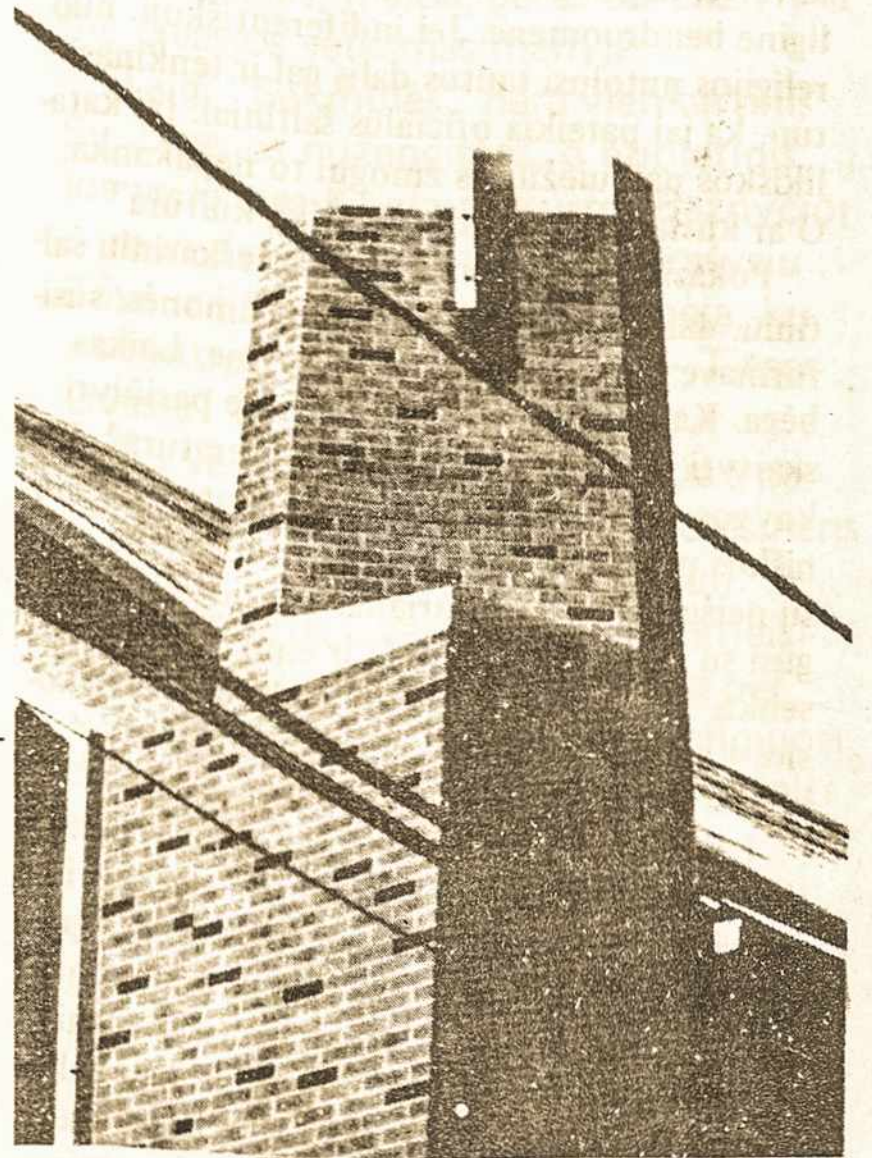
Mes suprantame prisiimtų pareigų dydį ir svarbą, bet lygiai suprantame ir visuomenės imlumą bei savo ribotą pajėgumą. Todėl esame pasiryžę netiek konkrečiu darbu padėti visoms lietuviškoms parapijoms, kiek atkreipti dėmesį į kiekvienos parapijos svarbą bei reikalingumą. Netiek pakeisti kiekvieno lietuvių nusistatymą, kiek atskleisti visiems broliams ir sesėms parapijos židinio šilumą religinio, tautinio ir kultūrinio gyvenimo būvyje. Netiek pakeisti parapijinio socialinio gyvenimo ar liturginių pamaldų tvarką ar prasmę, kiek raginti persunkti ir vieną ir kitą lietuviškosios kultūros lytimis.

Trumpai, šis komitetas nuoširdžiai bandys šiais metais visų lietuvių mintis kuo dažniau nukreipti į lietuviškų parapijų problematiką. Mes lygiai bandysime kuo daugiau lietuvių -- asmenų, institucijų, organizacijų įtraukti į konkretų darbą parapijose.

Šiose pastangose prašome bei laukiame page!bos ypatingai iš parapijų klebonų ir kitų kunigų. Taip pat ir parapijų tarybų, vienuolių, organizacijų ir visų lietuvių..

Mes raginame, kad visur, kur tik yra lietuvių parapija arba bent lietuvių kolonija, būtų įkurtas lietuviškų parapijų metų komitetas. Mes kviečiame lietuvius kunigus ir pasauliečius, ypač jaunimą, kelti lietuviškų parapijų laimėjimus ir rūpesčius mūsų spaudoje.

Centrinį komitetą Clevelande sudaro: pirm. Romualdas Bublys, vicepirm. Kęstutis Civinskas, sekr. Nijolė Balčiū-

Lietuviškas kryžius naujosios Tamaqua bažnyčios bokšte.

PASAULIO LIETUVIO klišės

nienė, išd. Eugenijus Šilgalis ir nariai -- kun. Juozas Bacevičius, Sesuo M. Corinthia, SSC, Algirdas J. Kasulaitis, Zita Kripavičiūtė, Vacys Rociūnas, Stella Sankalaitė, Stefanija Stasienė ir kun. Kęstutis Žemaitis. Komiteto adresas: R. Bublys, 23430 Harms Road, Richmond Heights, Ohio 44143.

Mes prašome Prisikėlusio Kristaus palaimos savo užsimojimams ir darbams.

Lietuviškų Parapijų Metų
Komitetas

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
São Paulo - Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 1500,00 Atskiro numerio kaina Cr\$. 30,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 25 Dol. Į P. Ameriką oro paštu: 32 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 40 Dol. Į tolimus kraštus 50 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 4.000,00 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 3.000,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr\$ 150,00
Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekių, Perlaizidų ir administracinius laiškus rašyti "Francesco Gavénas" vardu.

Iš Aušros Nr. 28

MŪSŲ KULTŪROS RŪPESČIAI

Trisdešimt penkeri pokario metai. Šiaip ar taip Lietuva gyva. Tebegyva ir tikinčiųjų bendruomenė. Paskutinį dešimtmetį religinis gyvenimas atgijo. Nors ir negausių jėgų, bet atkakliai ir pasiaukojamai ginamos tikinčiųjų teisės. Dedamos pastangos gelbėti tautos morale. Apie tos kovos vaisius nūnai spręsti sunku.

Daug rūpesčio kelia kūryba – menas ir iš viso kultūra. Be kultūros tauta negali būti pilnavertė, negali išlikti gyva. Tas pat yra ir su religine bendruomene. Jei indiferentiškoji, nuo religijos nutolusi tautos dalis gal ir tenkinasi tuo, ką jai pateikia oficialūs šaltiniai, tai katalikiškos pasaulėžiūros žmogui to nepakanka. O ar kuriame savą, krikščionišką kultūrą?

Pokario metais sėmėmės iš prieškarinių šaltinių, dar buvo gyvi ir kūrybingi žmonės, susiformavę nepriklausomoje Lietuvoje. Laikas bėga. Ką turime dabar? Ką galime pasiūlyti skaityti jaunimui? Prieškarinę literatūrą? Kur knygos, menas apie dabartį, įvertintą krikščioniškos pasaulėžiūros? Emigrantų parama mūsų neišgelbės – ten kuriama kultūra nėra suaugusi su mūsų dabartimi. O ir emigracijos jėgos senka. Be to, jų kultūra yra atskira lietuviškosios kultūros atšaka. Ji nepakeis būtinybės kurtis savąją.

Labiau nualinta, bet ir didesnį patyrimą turinti kaip prasiveržti pro tarybinius cenzorius, rusų inteligentija gali džiaugtis Svetlovu – penkiatomės religijos istorijos autorium, menotyrininku Regelsonu. O kur dar rimtų literatūrų plejada? Štai net dailininkai, piešią Apokalipsės temomis.. Ir ne visi jie emigracijoje. Daugelis kuria čia, tokiomis pačiomis sąlygomis. Štai kino režisieriaus A. Tarkovskio paskutinį filmą "Stalkeris" galima laikyti sukurtą Naujojo Testamento dvasia.

Rusams daugiau leidžiama. Tačiau vargu ar jie pradėjo nuo leidimo. Pirmiau jie sukūrė. O mes tik labai nedaugelis galime pasakyti, kad esame parašę, nutapę, o mums neleidžia spausdinti, eksponuoti ir pan.

Kad tik neatsitiktų kaip lenkams, kuriems

dabar "leidžiama" beveik viskas, tačiau rezultatai nežymūs, nes, jų pačių žodžiais tariant, menininko demoralizacijos procesas yra per daug toli nuėjęs. Užuojautos priekyje, meno žmonėms reikia įvykių vyti.

Savos kultūros nekurianti bendruomenė pamažu išsigimsta. Kultūra, kūrybingumas yra gyvybės, tikro ir sveiko dvasinio gyvenimo požymis. Jei neišsauginsime iš savo tarpo ar nepritrauksime kūrybingų asmenybių – greitai būsime suvaryti į gėtą ir izoliuoti nuo tautos. Jau ir taip bažnyčioje matome vienus veidus, o autobuse, gatvėje – kitus.

Antrasis Vatikano susirinkimas ragina eiti į pasaulį. Vienas iš būdų yra menas, kūryba. Negalime užsiskleisti tik savo bendruomenėje. Jei mums rūpi tautiečių dora, tai ne mažiau turime rūpėti ir tautos kultūra. Jėzuitai, atvykę į Lietuvą pagelbėti Katalikų Bažnyčiai, pirmiausia ėmėsi steigti Vilniaus universitetą. Niekas Bažnyčios neišvadavo nuo šio rūpesčio ir šią dieną. Šiais visuotinio raštingumo laikais žmogus dvasinėje srityje yra gal dar didesnis tamsuolis nei XVI a. valstietis. Dabar Bažnyčiai nereikalingos parapijinės mokyklos, tačiau dabar darbo ne mažiau ir tas darbas sunkesnis, negu išmokyti rašto ir poterių.

Prisiminkime Motiejų Valančių. Kai pasipriešinimas ginklu, t.y. kun. Mackevičiaus sukilėliai atliko savo vaidmenį, iškilo Valančiaus figūra. Jis puikiai suprato, kad neužtenka drausti – negerk, kad moralė negali būti grindžiama vien neiginiu. Jis iškėlė kultūroje slypinčią teigiančiąją jėgą. Su kova už blaivybę kartu vyko kova už tautos kultūrą. Perpratęs mums siūlomos "graždankos" pavoju ir klastą, organizavo ir savo autoritetu rėmė lietuviškų knygų spausdinimą už sienos ir gabenimą knygnešių keliais, pats rašė į pogrindžio spaudą. Sukilėliu dalginę pakeitė knyga.

Bažnyčia telkė ir turi telkti prie savęs meno žmones. Tačiau menas nėra skirtas tik Bažnyčiai puošti. Meno esmė yra kur kas gilesnė. Nėra religinio meno, nes kiekvienas meno kūrinys vienaip ar kitaip atspindi mūsų ryšį su Dievu. Fransua Moriako kūrinuose beveik nerasime Dievo vardo, tačiau Jis juntamas ir gyvena juose kaip nematomas atskaitos taškas. Nors me-

nas negali perkeisti šio pasaulio tikroves. Kaip tai įvyksta šv. Mišių metu, kai duona virsta Kristus Kūnu, – tačiau jis gali mums būti tamsos spinduliu, nušviečiančiu aną aukštesnę realybę. Todėl, Maceinos žodžiais tariant, "menas stovi arčiausiai religijos, kurioje pasaulio transfiguracija jau realiai prasideda".

Kelias į žmonių širdis per meną ir meno kalbą yra vienas tikriausių. Pats laikas mums susimąstyti: kokie vertingi meno kūriniai sukurti pokario metais Lietuvoje? Kas parašyta jaunimui, alkstančiam knygų pasaulėžiūros klausimu (tokių kaip Girniaus, Maceinos)? Negalima sakyti, kad nieko nepadaryta. Deja, tai tik vienas kitas šviečiamojo pobūdžio darbelis viena kita daugiau ar mažiau originali skulptūra (išimtys – Paberžės kapinaitės, Saločiu Goltoga – tik patvirtina taisyklę.). Kodėl dabar neatsiranda tokių šviesulių, kaip Maceina. Šalcauskis, kaip Putinas literatūroje, nekalbant apie Vydūną ir Čiurlionį?

Dažnai teisinamasi: kiek galiu, dirbu kultūrinį darbą laisvalaikiu, savaitgaliais.

Ar tik ne čia slypi svarbiausia mūsų kultūrinio atsilikimo priežastis? Kultūra reikalauja viso žmogaus, ne dalies. Šekspyrais laisvalaikiu netampama. Kultūra, kuriama laisvalaikiu gali duoti tik šviečiamojo pobūdžio arba dar blogiau, tik diletantiškus kūrinius, tarnaujančius tik kultūrinio fonu, bet neatstojančius pačios kultūros. Tikrasis menas reikalauja apsisprendimo visa būtimi ir tik paskui talento. Būti menininku, panašiai kaip kunigu, visu pirma yra pašaukimas. Negalima būti kunigu tik savaitgaliais ar laisvalaikiu, taip ir menininkas negali savęs dalinti.

Visų brangiausia kultūroje yra žmogus. Kaip mes jį saugome? Vienas mūsų aplaidumą iliustruojantis pavyzdys – tai liaudies skulptoriaus Liongino Šopkos istorija. Kodėl jo dvimetris Kristus Karalius, europinio lygio kūrinys, stovi užkištas Rokiškio muziejuje, o ne, pavyzdžiui, Kauno katedroje? Kodėl šio kūrinio autorius, valdžios įgrūsta tramdymo įstaigon, išgelbėjome ne mes, o Vilniaus menininkai? Susitaikius su valdžia, buvo pareikalauta duoklės kūriniams. Taip buvo prarastas paskutinis tikrasis Lietuvos dievdirbys. Menininko duona visais laikais nelengva. Dvigubai sunkiau jam dabar, mūsų sąlygomis. Tokius žmones, jei jų atsiranda, turime remti. Turime padėti jiems susiformuoti. Šita parama turi būti moralinė ir materialinė, konkreti ir organizuota. Moralinė, nes menininkas turi jausti turis atramą, turi jausti esant reikalingas. Materialinė – ir jam reikia valgyti. Konkretu – ne gerais norais, o darbais grista. Ir ne kada nors, o dabar. Organizuota, nes tai ne vieno žmogaus jėgoms.

Tikime, kad mūsų – Lietuvos Katalikų Bažnyčia ir jos atrama – religinė bendruomenė yra pajėgios suteikti šia parama.

A. Skardys

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R. Cap. Pacheco Chaves 1206 fone: 273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

DVASIOS ŠVENTĖ

Sekminės – graikiškai “pentekostės” tai 50-toji diena po Velykų. Senovės žydus, buvo antra savo reikšmingumu šventė – padėkos diena Dievui už žemės derlių. Tą dieną minimas ir Dievo Įstatymo įteikimas ant Sinajaus kalno. Per Sekminės Šventoji Dvasia nužengė regimu būdu – “tarsi ugnies liežuviomis” – “ant Kristaus mokinių” Tai Bažnyčios gimimas ir jos krikštas.

Ką mes žinome apie Šv. Dvasią?

I. Kristus pristato Šv. Dvasią

Jėzaus Kristaus duotame apreiškime išskyla nauja Dievo samprata.

Dievo vidinis gyvenimas ne iš karto buvo atskleistas. Prie to eita žingsnis po žingsnio. Pradžioje daugiau kalbama apie dangiškąjį Tėvą, toliau – apie vienaesmį Sūnų ir tik vėliau apie Šventąją Dvasią. Šventosios Dvasios apreiškimas Kristaus moksle vyko laipsniškai.

– Švelnus angelo žodis apreiškime Marijai: “Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs ir Aukščiausiojo galybė apdengs tave savo šešėliu” (Lk 1,35). Tada tie žodžiai buvo tamsūs ir nesuprantami. Šiandien iš tų žodžių žinome, kaip artimas ryšys yra tarp Įsikūnijimo ir Šventosios Dvasios veikimo.

– Giliaprasmis Šv. Dvasios apsireiškimas Mesijo krikšte (Mt 3,16): “Pakrikštytas Jėzus tuojau išėjo iš vandens. Ir, štai, atsivėrė jam dangus, ir jis matė Dievo Dvasią, nužengiančią, kaip karvelį, ir nusileidžiančią ant savęs”. Tada tik vienas Jėzus aiškiai matė jos atėjimą. Šiandien mums aišku, kad Šv. Dvasia vadovavo kiekvienam Išganytojo žingsniui.

– Pilnai ir aiškiai apie Dievo Dvasios

esmę ir jos veikimą pasakyta prieš mesijinės pasiuntinybės pabaigą. Šv. Dvasia užbaigs ir lydės Kristaus išganomąjį darbą. “Štai aš atsiųsiu jums, ką yra pažadėjęs mano Tėvas. Jūs pasilikite mieste, kol būsite apdovanoti iš aukštybių” (Lk 24,29); “Kai ateis Globėjas, kurį jums atsiųsiu nuo Tėvo, – Tiesos Dvasia, kuri eina iš Tėvo, – jis toliau liudys apie mane” (Jo 15,26). Tada Kristaus mokiniams kažkas negirdėtai nauja, šiandien aiški tikėjimo tiesa – Šv. Dvasios veikimas Bažnyčioje.

Misionieriškam įsakyme Šv. Dvasia pastatoma greta Tėvo ir Sūnaus: “Eikite ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios” (Mt 28,19). Tada pirmą kartą išgirstas toks reikšmingas įsakymas; šiandien milijonus kartų kartojami žodžiai, darant kryžiaus ženklą ir krikštijant.

– Sekminių įvykis (ApD 2) – tai Išganytojo darbo vainikavimas, Bažnyčios gimimas, Šv. Dvasios saulės suspidėjimas visam pilnume ir grožyje. Dabar apaštaly širdys paruoštos, iš kiekvieno siaurumo išlaisvintos, atviros priimti paslaptį “Tretįjį” Dievystės pilnumoje. Kristaus liudijimas apie šv. Dvasią dabar lieka pakeistas Šv. Dvasios liudijimu apie Kristų.

II. Šv. Dvasios esmė

Šventoji Dvasia kilmės atžvilgiu yra Meilė. Tai begalinė, amžina meilė tarp Tėvo ir Sūnaus. Tai dieviškai galingas “taip”, kurį ištaria Tėvas į Sūnų ir Sūnus į Tėvą.

Jau tarp žmonių yra kažkas didinga ir šventa, kai tėvas visa širdimi išreiškia meilę savo sūnui, o sūnus atsako tokia pačia nuoširdžia meile savo tėvui. Bet tai tik šešėlis prieš tą galingiausią meilę, kuria dangiškasis Tėvas apima ir myli savo esmės atšvaitą – Sūnų, ir Sūnus atsako tuo pačiu degančios meilės sveikinimu. Tai, tarsi, iš dviejų širdžių išplaukianti ugninė meilės srovė, padaranti iš jų vieną širdį. Šita deganti meilės srovė, šita Dievystės širdis yra Šventoji Dvasia, kilusi iš Tėvo ir Sūnaus tarpusavo meilės.

Šventosios Dvasios esmė yra meilė.

Apie jokį žmogų to negalima pasakyti: jo visa esmė yra meilė. Žmogiškoji meilė ateina ir praeina, auga ir mažėja...

Meilė žmogui yra aukšta, šventa ir kilni jėga, bet niekad nėra mūsų būties esmė. Kaip nuostabu, kai apie Šv. Dvasią turime sakyti: tai Būtybė, kuri yra meilė; meilė per visą amžinybę – deganti, žerinti, kunkuliuojanti meilė; meilė be pradžios ir galo – beribė, vienintelė meilės ekstazė. Tokia yra Šv. Dvasia, trečiasis Švč. Trejybės asmuo.

Šv. Dvasia ne tik savo prigimtimi, bet ir visu savo veikimu yra Meilė. Jos veiksmės dėliai kiekviena tikra, didelė meilė tampa dosni, vieninga ir laiminga. Šv. Dvasia yra Dievybės ryšys ir begalinio triasmens Dievo laimė. (Plg. J. Gutauskas, Dievas šiandien, psl. 125 ss).

III. Šv. Dvasia ir aš

“Imkite Šventąją Dvasią” – tarė vos prisikėlęs iš numirusių Kristus apaštalams. Tai ne koks “linkėjimas”, o tikras tos šventos Dovanos įteikimas.

Aš irgi gavau Šv. Dvasios dovaną per krikštą, o dar ypatingiau per Sutvirtinimo Sakramentą.

Jei tiesa kad, kaip teigia šv. Paulius, niekas net negali ištarti “Jėzus yra Viešpats” be Šv. Dvasios paskatinimo, tai reikia pripažinti, kad kiekviena gera mintis, žodis, malda, geras darbas... yra Šv. Dvasios veiksmas manyje.

Taigi “Sekminės” nėra vienkartinis Šv. Dvasios nužengimas, o nuolatinis jos veiksmas Kristaus įkurtoje Bažnyčioje – manyje, ir kituose. “Aš paprašysiu Tėvą ir jis duos jums kitą Globėją, kuris liktų su jumis per amžius, – Tiesos Dvasią” (Jo 14,16–17).

Šis veiksmas tačiau pasireiškia ypatingais atvejais (priklauso ir nuo asmens “atvirumo” Šv. Dvasios veikimui).

– “Imkite... kam nuodėmes atleisite...” Šv. Dvasia mane pašvenčia per Atgailos sakramentą. – Ar aš stengiuosi dažniau pasinaudoti šiuo malonės šaltiniu?

– Šv. Dvasia mane padarė savo buveine per krikštą. – Bet ar aš kada nors apie tai pagalvoju? Ar stengiuosi nors kada atnaujinti savo krikšto įsipareigojimus?

Prisimintini popiežiaus šv. Leono žodžiai:

– Per Krikšto sakramentą tapai Šventosios Dvasios bažnyčia. Neišvaryki savo blogais veiksmais tokio augšto Svečio iš savo širdies.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS
Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590
De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO

Prof. Waldomiro Constantino Hawrysz

LICENCIADO PELA FACULDADE DE FILOSOFIA, CIÊNCIAS E LETRAS DA UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO – PORTUGUÊS – LATIM – GREGO

TRADUÇÕES: Públicas, Comerciais, Científicas e Técnicas. Latim, Polonês, Russo, Ucrainiano, Iugoslavo, Tcheco, Bulgaro, Lituano, Italiano, Espanhol, Francês, Inglês e Alemão.

OFÍCIO: Pça. Patriarca, 78 – 4º andar – Sala 43 – Fone: 35-1779

Residência: Rua das Tordesilhas, 194 – Alto da Lapa – São Paulo

BALTIEČIŲ LAISVĖS DIENA AMERIKOJE

JAV kongresui pateikti įstatymo projektai siūlantys birželio 14 paskelbti Baltiečių Laisvės Diena

Amerikos Baltiečių Lyga stengiasi, kad birželio 14 d. būtų įstatymiškai paskelbta JAV kongrese "Baltijos Laisvės Diena". Mat 1941 m. birželio 14 d. buvo pradėtas sovietinis rusų nusikaltimas – Baltijos tautų žudymas-trėmimai į Sibirą. Illinois kongresmanas Henry J. Hyde šiuo reikalu sausio 27 d. Atstovų Rūmams pateikė rezoliuciją H.J. Res.386, kuri per vasario mėnesį jau susilaukė 44 rėmėjų. Jis kongrese pareiškė:

"Totalistinė Sov. Sąjungos vyriausybė niekina laisvę, demokratiją ir religiją. Dabartinė jos veikla (Afganistane ir Lenkijoje) primena anksčiau įvykdytą priespaudą bei kraujo praliejimą Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, o dar anksčiau – Baltijos respublikose: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Kaikam iš mūsų kartos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardai jau nieko nebesako. Tai džiugina Sovietų Sąjungą. Ji per 40 metų stengėsi iš žmonių atminties ištrinti faktą, kad šios Baltijos respublikos egzistavo, ir jei galėtų, iš visų istorijos knygų išplėštų lapus bei sunaikintų žemėlapius, primenančius jas." Prisiminęs okupacijų pradžią ir priespaudą pareiškė: "Siekdama galutinai palaužti tų tautų valią, Sovietų Sąjunga 1941 m. birželio 14 d. pradėjo šimtų tūkstančių lietuvių, latvių ir estų deportaciją į Sibirą. Mes, kurie naudojames laisvės palaikimą, galime parodyti savo solidarumą su pavergtais baltiečiais, paremdami šiandien mano pateiktą jungtinę rezoliuciją, kad kasmet birželio 14 d. būtų skelbiama Baltiečių Laisvės Diena, kuri sutaptų su didžiųjų deportacijų į Sibirą metinėmis. Tą dieną visi amerikiečiai, o ypač baltiečių kilmės, atkreiptų dėmesį į besitęsiančią priespaudą ir reikalautų laisvės. Sovietų Sąjunga turi žinoti, kad laikas neištrins begėdystės, o jos šiandien daromi nusikaltimai dar gyviau primins praeities piktadarystes."

Per vasario mėnesį ši rezoliucija susilaukė Atstovų Rūmuose dar 44 rėmėjų. Organizacijos bei atskiri asmenys turėtų rašyti savo sričių kongreso nariams, prašydami paremti H.J. Res. 386. Laiškus adresuoti: The Honorable (kongresmano vardas ir pavardė), House Office Building, Washington, D.C. 20515.

Artimiausiu laiku tokią pat rezoliuciją senatui pateiks įtakingas North Carolina senatorius Jesse A. Helms. Tada lygiagrečiai veikla prasidės ir JAV senate. Kai rezoliucijos bus priimtos abiejuose JAV kongreso rūmuose, jos taps krašto įstatymu. W.M.

iš Rio...

ERNESTAS J. PETRAITIS

Lietuvių šeimos ne tik apverčia savo mirusius, bet ir pasidžiaugia naujagimiais: Štai Stanislovas VAITKEVIČIUS, dipl. ekonomisto Antano Vaitkevičiaus sūnus, susilaukė sūnaus, kuris gavo vardą Stanislau Junior. Jų šeima šiuo metu gyvena Palmares mieste, Pernambuko valstijoje, kur Stanislovas V. yra restorano vedėjas.

Janė Žaidytė-Farias balandžio 16 dieną pagimdė sūnelį, kuris gavo vardą Igor Žaidys Farias. Jo tėvai gyvena Cruz das Almas miestely, Bahios valst., kur Roberto Farias, tėvas, dirba kaip inžinierius.

LIETUVIS – GRAFIKŲ PIRMININKAS

Spaudos pramonės laikraštis O ASTRO iš Rio praneša, kad naujas komentatorius dr. Kazimieras Gaulia, buvo beveik vienbalsiai išrinktas Rio de Žaneiro Valstijos Spaudos Pramonės Organizacijos (Associação das Industrias Gráficas do Estado do Rio de Janeiro) pirmininku. Sveikiname ir mes šį žymų spaudos pramonės darbuotoją, kom.dr. Kazimierą Gaulią, ir džiaugiamės mūsų tautiečio bei ML bendradarbio iškilimu.

DAR VIENAS ORDINO RITERIS RIO LIETUVIŲ KOLONIJOJE

Gegužės 1 dieną didelis lietuvių draugas, Lenkijos egzilinės vyriausybės Londone Švietimo ir Kultūros Ministras, Dr. Kazimierz de Vautour-Sienkiewicz pakvietė visą eilę žmonių Lenkijos Tautinei Šventei – Konstitucijos Dienai, kuri būna gegužės 3-čią, paminėti. Dalyvavo apie 40 žmonių. Sugiedojus Brazilijos ir Lenkijos himnus, vienas iš dalyvių portugališkai paaikšino dienos reikšmę, o po to pats Ministras prabilo. Baigdamas pranešė, kad iš Londono gavęs pavedimą įteikti visai eilei žmonių Lenkijos ordinus. Tarp apdovanotų buvo austras, portugalas, brazilas ir mūsų kolonijos narys – advokatas Ernestas Petraitis, kuris gavo "Aukšinių Nuopelnų Kryžių" už daugmetinę veiklą, stengiantis pagerinti lietuvių-lenkų santykius, taip pat už apgynimą visos eilės lenkiškai kalbėjusių (aplenkintų) lietuvių Lietuvoje, vokiečių oku-

pacijos metu, kai jisai buvo prokuras. P-lės Zosė ir Liane Jurgelevičiūtės buvo p. Petraičio "madrinhas", apsirengusios tautiniais rūbais. Kitos mergaitės – "madrinhas" dėvėjo lenkų, vengrų, Panamos, tautiniais rūbais. Po apdovanojimo vyko meninė dalis: vienas smuikas ir viena gitara išpildė kelias dainas, kurioms publika šiltai paplojo.

Kadangi p. Ministras yra viengungis ir jam sunku būtų buvę visus svečius pavaišinti namuose, tai jis juos pakvietė į "Churrascaria Leme" vakarienės. Ten pasivaišinta ir pasistiprinta alučiu. Šių eilučių autorius, Kazimieras Gaulia, su žmona dalyvavo iškilmėse ir vakarieneje.

AUKOS LITUANIKOS KOPLYČIAI

V.B.	Cr.30.000,00
V.A. Tatarūnai.	Cr.10.000,00
J.J.	10.000,00
Šv. Juozapo Vyrų Brolija	10.000,00
J. Baltaduonis.	5.000,00
A. Baužienė.	10.000,00
J. Makuševičius.	5.000,00
L. Ralickas, ...	3.000,00
V. Metveder.	3.000,00

Nuoširdžiai dėkojam už aukas. Prašome ir kitus prie koplyčios užbaigimo prisidėti.

V. Gytis

MANO KELIAS

*Kaip rasužė sidabrinė
Prausė pievos žiedelius
Tolima dangaus aušrinė
Skaitė žemėj takelius.*

*Ji paskyrė vieną taką
Man keliauti amžinai,
Bet kurį? ... Jinai nesakė...
Gal draugužė, tu žinai?*

*Ankstų rytą su rasužė
Iškeliausiu tolumon —
Tolumon, kur girios užia,
Saulė grįžta sutemom.*

*Ten dainuosiu aš su saule,
Pievų žiedais, su maišu,
Ten užmiršiu aš apgaule,
Kurį padarei man tu...*

*Padabinsiu mano sielą
Atminuolėms mėlynoms,
Numarinsiu širdies gėlą
Dainužėlėms mylimoms.*

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

EM PORTUGUES

MR.4 (63)

O POVO LITUANO
NA PALAVRA DE UM NORTE-AMERICANO**POR QUE VAMOS À APARECIDA**

Informação enviada para a Reitoria do Santuário-Basilica de Na.Sra. Aparecida e para a Radio "Aparecida"

A comunidade lituana radicada em São Paulo cumpre sua romaria anual ao Santuário de Na.Sra. Aparecida no dia 6 de junho. Este ano cumpre-a numa situação e num espírito muito especial.

A Lituânia (e os lituanos pelo mundo afora) está se preparando para celebrar em 1984 o Jubileu Casimiriano. São Casimiro é o primeiro santo jovem leigo da era moderna. Príncipe herdeiro do trono da Lituânia-Polónia (na época unidas), faleceu com 25 anos de idade em 1484 na Lituânia. Os bispos lituanos (apesar da situação de perseguição religiosa) marcaram três anos de preparação para o Jubileu: o ANO EUCARÍSTICO ('81), ANO MARIANO ('82) e ANO DA COMUNIDADE ou ECLESIAL ('83). Este é precisamente o ANO MARIANO LITUANO.

Desde o séc.XV a Lituânia é chamada de TERRA MARIANA pela sua devoção especial à Na.Sra. e pela intervenção direta da mesma Na.Sra. que salvou a Lituânia do protestantismo, aparecendo em 1608 em Šiluvá, ao Norte do País, foi consagrada à Na.Sra. pela primeira vez já em 1656 (exatamente aos 13 de maio daquele ano).

Porém há 42 anos a Lituânia é invadida e ocupada pelos soviéticos. O ocupante comunista ateu faz todos esforços para eradicar a fé do povo cristão. Para isso, proíbe e tenta impedir qualquer manifestação religiosa de tipo comunitário, em particular a romaria ao Santuário de Na.Sra. de Šiluvá (Shiluvá). Mas a fé — em particular a devoção a Jesus Eucaristia e à Na.Sra., junto com a fidelidade ao Papa — enraiza-se sempre mais, especialmente nos jovens, que não tem medo de mais nada.

Na "Carta do Bispo de Fátima aos Lituanos" na data de 13 de maio de um ano anterior, o Bispo de Leiria dizia: "Eu sei, que a Mãe de Deus, aparecendo em 1917 em Fátima estava pensando em vós (sem dúvida, com todo o carinho do seu Imaculado Coração), então prevendo que muitos povos terão que sofrer pela opressão do comunismo... Sem dúvida, vos sois os filhos mais queridos da Mãe de Deus, pois vós sofreis, e Ela é nossa Mãe... Eu vos prometo, que no dia 13 de maio pedirei a todos os romeiros do Santuário de Fátima que rezem pela Lituânia e pelos lituanos, seja na Pátria ou espalhados pelo mundo afora",

Os católicos lituanos residentes nos EUA dirigiram-se à Conferência Nacional dos Bispos dos EUA, solicitando que "o Papa, juntamente com todos os bispos do mundo", renovassem a consagração, que o Papa Pio XII fez há 30 anos da Rússia e do mundo inteiro ao Imaculado Coração de Maria. Felizmente isto foi realizado há poucos dias em Fátima.

A comunidade lituana de São Paulo, com esta romaria à Aparecida pretende apresentar suas homenagens à gloriosa Mãe de Deus e "Mãe e Rainha da Lituânia" (como Ela foi chamada pelos bispos lituanos no exílio, reunidos em Roma aos 13 de maio de 1952); pretende apresentar estas homenagens também em nome dos irmãos que na Lituânia estão impedidos desta manifestação de fé e de devoção; quer renovar a sua consagração e da Lituânia ao Imaculado Coração de Maria no Seu Santuário e pedir à Virgem Aparecida a graça de que Na.Sra. torne-se realmente a Rainha da Lituânia não somente em geral, mas também Mãe e Rainha de cada lar lituano na Pátria como na emigração.

Pe.Pranas-Francisco Gavénas, SDB
vigário da paróquia pessoal lituana de
S. Casimiro, em S. Paulo

PS: Romaria lituana:

6 de junho, com missa às 10 horas
na Basilica Nova. c/outros romeiros!

N. Sra. aparecida na Lituânia
em 1608

Carta do Cardeal Humberto Medeiros
Arcebispo de Boston, E.U.A.

Por muitos séculos o povo lituano é evidenciado por sua fidelidade a Cristo, à sua Igreja e à Sua Bendita Mãe.

Os lituanos têm Maria nos seus corações e lares de uma maneira muito especial. Em Vilnius o Santuário de Nossa Senhora de Porta da Aurora é considerado como centro de devoção à Maria, atraindo incontáveis peregrinos que oram em frente à Sua miraculosa imagem. A cidade de Šiluva, onde Maria apareceu para crianças pastoras em 1608 e trouxe à tona a restauração da fé Católica, hoje atrai milhares de peregrinos devotos, jovens e velhos, que enfrentam a perseguição Comunista, para expressar seu amor e devoção à Maria, a Mãe de Deus. Não foi sem razão que Papas no passado chamaram a Lituânia de "Terra de Maria".

Maria é a inspiração de muita gente corajosa que na Lituânia de hoje, ocupada pelos Soviéticos, enfrentam a perseguição pela fé. Uma dessas é Nijole Sadunaitė, uma brava mulher que foi presa e condenada à prisão na Sibéria por sua atuação, divulgando a verdade através da CRÔNICA DA IGREJA CATÓLICA NA LITUÂNIA. No seu julgamento ela declarou que ficava do lado da Verdade Eterna Jesus Cristo: "Minha condenação será meu triunfo. Com prazer perderei minha liberdade para a liberdade de outros; e eu desejo morrer para que os outros possam viver".

Meu querido povo lituano, vocês tem uma bonita tradição de lealdade e devoção a Cristo e à Sua Mãe. Vocês têm testemunhos de fé heróicos, destes dias modernos.

Eu os elogio pelo louvável costume de lembrar nas comunidades o domingo mais próximo de 13 de maio — o aniversário da aparição de Maria em Fátima — como o dia Mundial de Orações pela Libertação da Lituânia e pela Paz Mundial. Que esse dia possa ser de devota reflexão sobre a mensagem de paz revelada por Maria em Fátima: Conversão do coração, oração diária do Rosário, Comunhão de Reparação no Primeiro Sábado do mês, e consagração ao Imaculado Coração de Maria.

Esta solene lembrança será o caminho mais apropriado para se unir em orações com o povo da Lituânia, cujos bispos indicaram o ano de 1982 como o Ano de Devoção à Maria, na preparação para o quingentésimo aniversário da morte de São Casimiro em 1984.

É um climax apropriado para o "Ano da Paróquia Lituana" — 1982 —, declarado por vossas organizações lituanas nos Estados Unidos e Canadá.

Que Nossa Senhora de Porta da Aurora, Mãe de Misericórdia, obtenha para vocês, suas famílias e sua nação as bênçãos do Seu Divino Filho, libertação da opressão e uma paz justa e durável para todas nações.

Apresentando minhas cordiais Saudações,
permaneço

Devotadamente em Nosso Senhor,

Humberto Medeiros
Arcebispo de Boston

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

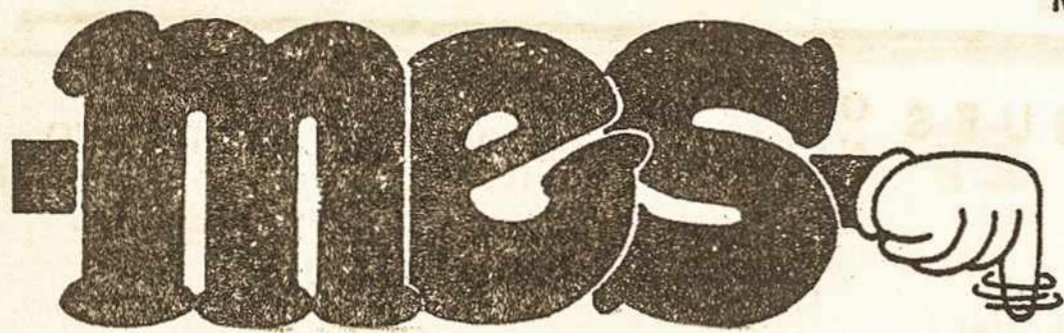
Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

INFORMATIVO DA JUVENTUDE

COMISSÃO DE COMUNICAÇÃO DA BLJS

LITUÂNIA

Alguns jovens ao conversarem numa roda de amigos, dizem ser descendentes de lituanos, porém, quando lhes pedem para dizerem algo da terra de seus antepassados, não sabem responder. Foi pensando nisto que publicamos este artigo.

VI FESTIVAL INTERNACIONAL DE CORAL

Realizou-se no dia 29/05 o VI Festival Internacional de Coral, promovido pela Sociedade Brasileira de Cultura Japonesa. Como em todos os anos, o festival tem por objetivo promover o encontro de grupos de várias nações, em uma noite de amizade e cultura, onde cada um traz um pouco de seu folclore e apresentam-no da melhor forma possível.

Como sempre, a presença do público foi grande, chegando a quase lotar o enorme teatro.

O evento contou com a participação do Coral Volunge, que se apresentou de forma brilhante, arrancando calorosos aplausos do público.

Estiveram também presentes os seguintes corais:

- Coral ASEB da Associação de Ex-Bolsistas Coral e Danças Folclóricas Polonesas Wiosna
- Coral da Sociedade Brasileira Ucraniana Unificação
- Coral da Sociedade Filarmônica LYRA
- Madrigal coros Angélicos
- Coral Húngaro Béla Bartók
- Coral da Divisão dos Senhores da NSB
- Coral Bandeirante da Secretaria da Fazenda.

No desfecho do Festival, todos os participantes cantaram em uma só voz a "Canção do Expedicionário".

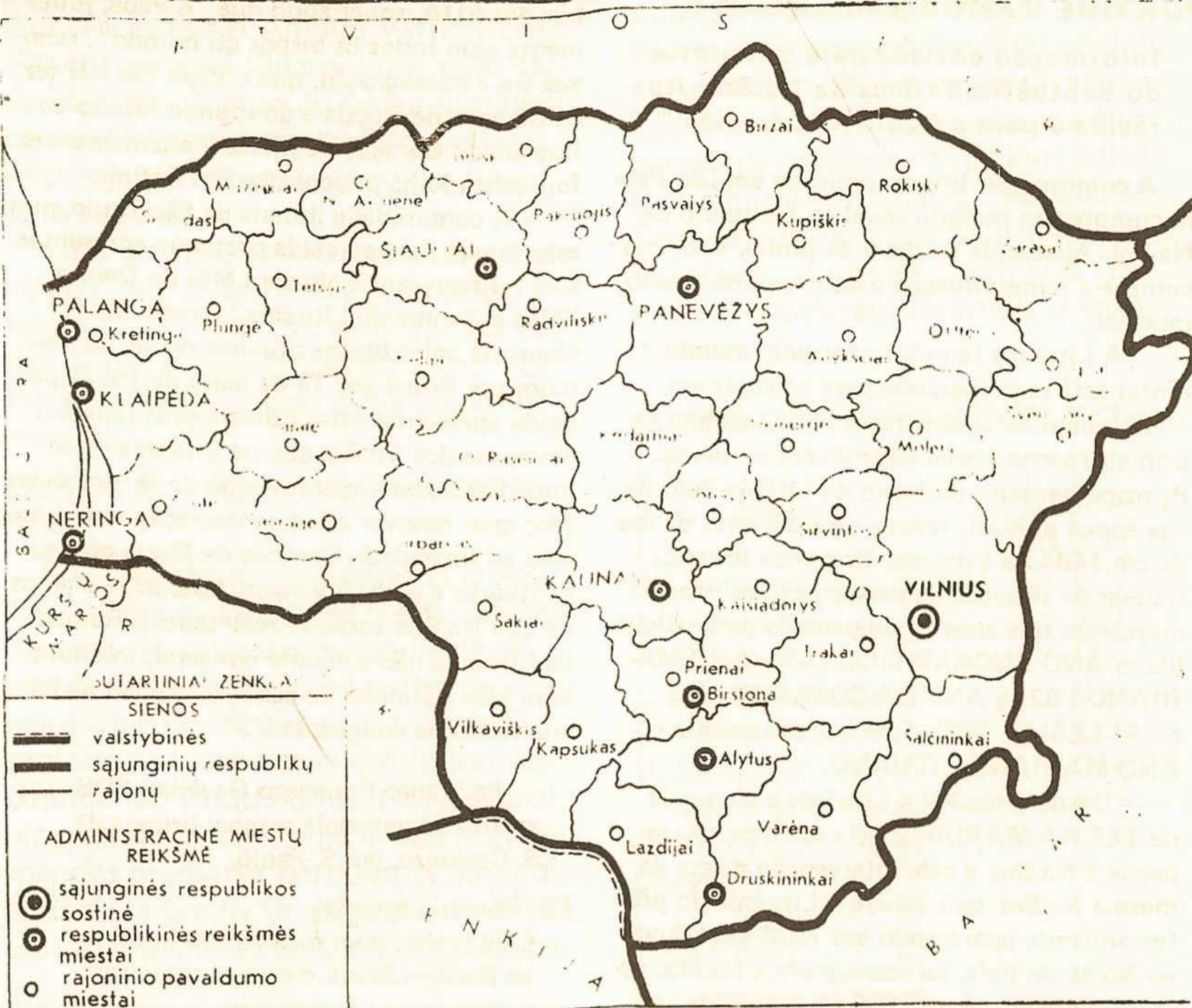
O QUE HÁ EM UM NOME

Os nomes lituanos são divididos entre nomes compostos, ou constituídos de duas raízes, e nomes simples, ou comuns. Há aproximadamente 80.000 nomes que dividem-se entre esses dois grupos, mas de acordo com o Dr. Antanas Klimas, apenas 20% desses nomes são de origem totalmente báltica.

Mindaugas e Vytautas são exemplos de nomes compostos: "Mindaugas" tem duas raízes, MINI e DAUG (alguém que pensa bastante); "Vytautas" é composto de VYTI e TAUTA (caçar e nação - talvez significando alguém que seja guerreiro). Nomes simples típicos são: Genys (pica-pau), Lapé (raposa), Kairys (canhoto) e Šerys (cerda, pelo rijo de animais).

Aproximadamente 40% dos nomes lituanos são "internacionais" pois são derivados de fontes bíblicas, gregas ou latinas. Por exemplo, muitos nomes lituanos são derivados da palavra latina CLEMENS (gentil): Klimas, Klimaitis, Klemas, Klemka, Klimkaitis, Klimenas, etc. Do nome bíblico Johannes surgiram variantes como Jonas e Janavičius.

Os restantes 40% de nomes lituanos são puramente eslavos ou foram antigamente nomes lituanos que foram eslavizados. Oželis (bode, cabra) tornou-se Kazlauskas, e Užukalnis (local atrás de uma colina) tornou-se Zagurskas. Complementando, muitos sufixos eslavos foram acrescentados a muitos nomes lituanos: Klimas tornou-se Klimavičius, Kaunas tornou-se Kauneckis, etc.

Finalmente sufixos patronímicos foram adaptados a alguns nomes lituanos. Patronímicos são nomes relativos ao pai, estes sufixos incluem -nas, -enas, e -aitis; e diminutivos tais como -ėlis, -elis e ukas. Por exemplo, Karalius (rei) tornou-se Karaliūnas, Tumas tornou-se Tumėnas, Jonas tornou-se Jonaitis e Tijunas tornou-se Tijunėlis.

Porquanto apenas 20% dos nomes lituanos são considerados verdadeiramente lituanos, isto não se reflete na língua báltica, muito diferente da eslava ou de outras línguas bálticas. Nós devemos fazer o melhor possível para preservar o caráter único de nossa linguagem.

Extraído de Bridges - Lithuanian American Newsletter, Brooklin, NY, EUA

tradução - E. Vazgauska

HUMOR

Brejev mandou a Fidel Castro um carro soviético inteiramente montado, mas faltando o volante. Fidel telegrafou: "Favor mandar um volante, não posso dirigir o carro".

Brejev respondeu: "Pise no acelerador que nós dirigimos".

Na Rússia uma série de candidatos a uma função pública estava sendo entrevistada. A cada um deles se perguntava: "Quantos são dois mais dois". A resposta era sempre: "Quatro". Nomearam um candidato que disse: "Quantos é que o senhor deseja que sejam?"

Nas longínquas margens orientais do Mar Báltico entre a Finlândia, Rússia e Polónia, ficam três países bálticos: a Estónia, Letónia e Lituânia. Esta, apesar de seu pequeno território, com cerca de 65.200 km² não é dos menores países da Europa. Sua população está em torno de 3.200.000 habitantes e tem como capital, Vilnius, cujo fundador foi o rei Gediminas no ano de 1323. A segunda cidade mais importante é Kaunas, que está às margens da confluência dos rios Nemunas e Neris.

O povo lituano oriundo de muitas tribos estabeleceu-se naquela região, muitos séculos antes de Cristo. Ao contrário do que muitos pensam, os lituanos não são eslavos nem tão pouco germânicos.

Eles possuem uma língua própria, antiquíssima, rica no seu vocabulário e muito sonora o idioma lituano enquadra-se no ramo báltico de línguas indo-europeias. Esse povo identifica-se pelas canções que acompanham toda a sua vida e existência. A variedade de melodias é tão grande que os lituanos conseguem exprimir a sua dor e sofrimento e ao mesmo tempo em ritmo alegre e fugaz, sua alegria e amor pela vida. Até o começo da 2ª. guerra Mundial, eram conhecidas na Lituânia cerca de 305.000 canções populares.

Muitas músicas acompanham riquíssimas danças folclóricas em seus trajes típicos, tecidos pelas hábeis mãos das moças lituanas. Essa nação também se caracteriza pelas suas jóias, conhecidas desde a antiguidade por gregos e fenícios; elas são de ambar, em lituano gintaras, que é uma resina de pinho petrificado encontrado no mar Báltico.

K.J. Šeškevičius

**LIETUVIŠKOS PARAPIJOS
ATEITIM BESIRŪPINANT**

P.L.B. šiuos metus paskelbė "Lietuviškos Parapijos Metais". Nors kukliai, bet ir mūsų spaudoje ši idėja rado atgarsį. Jau anksčiau, bene pora kartų, buvo apie juos užsiminta, o gegužės 20 dienos "M.L." nuperyje tilpo p.H. Mošinskienės straipsnis. Su dauguma p. Mošinskienės minčių galima sutikti. Beja p. Mošinskienė rašo tik apie V. Zelinos parapiją. Reikėtų nagrinėti taip pat ir Asmeninės Lietuvių Šv. Kazimiero Parapijos padėtį. Ją Kardinolas Rossi įsteigė, kaip dovaną kenčiančiai Lietuvai Nepriklausomybės 50-mečio proga. Ji taip pat labai svarbi mūsų kolonijai, ypač tolimuose priemiesčiuose pasklidusiems lietuviams. Nes ji vis stengiasi vykdyti Maohometo stebuklą: "Jei kalnas neina pas Mahometą, tai Mahometas eina pas kalną". Ji stengiasi pasiekti lietuvius, kurie parapijos nepasiekia. Tačiau ir mes žadame daugiau kalbėti apie Vila Zelinos parapiją, tikėdamiesi, kad atsiras, kas neužmirš ir antrąją.

Nenormali yra padėtis, jei parapijos išlikimas ar jos klestėjimas priklauso tik nuo vieno žmogaus, net jei tas žmogus būtų ir jos klebonas. Parapija turėtų augti, klestėti ir išsilaikyti bendromis visų tikinčiųjų pastangomis. Gerai susicemantavusi parapija išsilaiko, ne tik tuomet, kai turi puikų kleboną, bet ir tuomet, kai jis pakeičiamas silpnėniu, ar net visai klebono netekus.

Žinoma, tautinė parapija dažnai išskirtinėse sąlygose, ir jai ne visuomet galima pritaikyti tuos pačius dėsnius.

Tačiau ar neskaitėme su nuostaba Penkiasdešimtmečio leidinyje apie praeito šimtmečio lietuvių emigrantus Rio Grande do Sul, kai jie, pasikvietę svetimtautį kunigą, jam lotyniškai laikant mišias, giedojo lietuviškas giesmes ir tuo būdu turėjo lietuviškas pamaldas.

Prieš keletą metų Marijos Taikos Ka-

ralienės bažnyčioje (Igreja da Paz, Glécério) dalyvavau korejietiškos pamaldose. Kunigas nemokėjo jų kalbos ir mišias laikė portugališkai, tačiau tikintieji atsakinėjo jam korejietiška, giedojo korejietiškas giesmes ir korejietiška skaitė visus mišių skaitymus. Ir tuo būdu svetimam krašte, svetimoje bažnyčioje, su svetimtaučiu kunigu, turėjo korejietiškas pamaldas. Šitų pamaldų garsas pasiekė arkivyskupo ausis ir širdį ir jis išrūpino jiems korejietį kunigą.

Bet grįžkime prie savo parapijos. Pradėkime nuo materialinės pusės, nes apie konkrečius dalykus lengviau kalbėti. Lietuviškoji parapijos dalis, daugumoje senukai pensininkai, per mėnesį parapijai sudeda: Mėnesinio mokesčio (dizimo) Cr.13.711,00, Sekmadienio rinkliava maždaug Cr.1.500,00. Jei mėnesis turi 4 sekmadenius – Cr.6.000,00. Lietuviškų mišių intencijos Cr.4.650,00. Lietuvių ar už lietuvius užprašytos mišios portugališkai Cr.11.000,00. Šias mišias užprašo jau lietuviškai nekalbantys vaikai, anūkai, marčios ar kiti giminės, kartais ir patys lietuviai, atsižvelgdami į mišiose dalyvaujančių žmonių daugumą. Lietuviškos sudėtinės mišios kartą per mėnesį: maždaug Cr.1.500,00. Šermeninės nuoma – Cr.2.000,00. Lietuviškų šliūbų ir krikštų paskutiniaisiais metais jau nepasitaiko. Susumavus visas eilinio mėnesio pajamas gauname Cr.38.861,00. Paskutiniųjų mėnesių parapijos išlaikymo vidurkis yra Cr.278.305, neįeina pastatų mokesčiai, kuriuos moka Šv. Juozapo Bendruomenė ir lopšelio (Crechés) išlaikymas. "Creche" turi savo atskirą kasą. Taigi, jei Brazilijos Lietuvių Bendruomenės paskirtų šiam reikalui visas savo metines pajamas, tai jų vargiai užtektų vieno mėnesio išlaidas padengti. Juk pagrindinės bendruomenės pajamos yra lietuvių solidarumo mokestis, o tų solidarumo mokestį mokančių jau nėra taip daug. S. Paulo Arkidieozijos patvarkymu, kiekvienas dirbantis kunigas turi gauti "du salário minimo", dar penkis nuošimčius už kiekvienus išdirbtus metus ir išlaikymą. Tai lietuviškų pajamų teuztektų vieno

kunigo algai apmokėti, bet jau trūktų išlaikymui. Taigi padėti žymiau pagerinti negali nė viena Šv. Juozapo Bendruomenė, nei su Brazilijos Liet. Bendruomene kartu, bet tik visi lietuviai katalikai bendrai sujungtomis jėgomis.

Tiktų, mūsų supratimu, šiais Lietuviškais Parapijos Metais mums svarstyti šias temas:

1. Kaip atsitiko, kad tremtiniai, kurie verkė iš džiaugsmo, svetimam krašte radę lietuvišką parapiją, šiandien, geriau įsikūrę, į kilnesnius rajonus išsikėlę, jos nelanko ir neremia?

2. Kodėl labiau pasiturintieji neranda galimybių efektingiau remti ne tik parapiją, bet ir kitus lietuviškus reikalus? (Jau keli metai iš eilės mūsų inžinieriai visi bendromis jėgomis apmoka vieną "Mūsų Lietuvos" garbės prenumeratą, kai tokios senutės, kaip Kutkienė, Šermukšnienė ir kitos, iš savo skurdžios pensijos apmoka kiekviena atskirai).

3. Kodėl mūsų vidurinioji karta, kuri toje parapijoje užaugo, lankė lietuviškas ar seselių pranciškiečių mokyklas ir jas baigė, šiandien į tą parapiją negrįžta?

4. Kodėl mūsų jaunimas nedalyvauja lietuviškose pamaldose net Vasario 16-tosios proga?

5. Kodėl nemaža lietuvių katalikų dalis net Velykų proga mieliau išvažiuoja į pajūrį ar kur kitur, negu dalyvauja lietuviškose Prisikėlimo pamaldose?

Šiuos ir gal kitus klausimus reikėtų ne tik svarstyti, bet rasti sprendimus ir sukauptomis jėgomis juos vykdyti. Nes jeigu to nepadarysime, jeigu ir toliau leisime gyvenimui bėgti sava vaga, kaip brazilai sako: "Deixa como está, para ver como fica", tai ne tik šie Lietuviškos Parapijos Metai praeis mūsų parapijoms jokios naudos nedavę, bet ir pačių parapijų išlikimas bus neilgas. Išmirus seneliams, kurie jas lanko ir remia, jos taps nelietuviškomis. Juk jokia tautinė parapija negali gyvuoti be tautinių žmonių.

Įdomu, kad dažnai parapijai stato didžiausius reikalavimus asmenys, kurie šiaip parapija visai nesirūpina. Man prisimena ta pasakėčia: Kad paršas, obuoliais papietavęs ir obelies pavėsyje po kaičio nusnūdęs, pabudęs pajuto jėgų perteklių ir pradėjo knisti obels šaknis. Šakoje tupėjęs varnas neiškentė – "Ką darai? obelis išdžius. – "Kas man rūpi, kas atsitiks su obelimi, obelis man nereikalinga" – atsakė paršas. "Kaip tai nereikalinga?" – spiriasi varnas – "Ar ne obuolius šiandien pietums édei?" – "Tavo tiesa" – atsako paršas. "Bet man reikia tik obuolių, o ne obelies".

Jei parapijos pasidarys ne lietuviškos, kur rinksis mūsų jaunimas, kurs lietuviškai dainuoja ir šoka, nors šiaip lietuviška parapija nesirūpina?

Nekirskime šakos, ant kurios patys sėdime. Nes krisime kartu su šaka.

Šv. Kazimiero Parapijos KERMOSIUS

JAU VISAI ČIA PAT: BIRŽELIO 5 – 6 JUNHO

BUS VISOKIŲ ŽAIDIMŲ, PREMIJŲ TRAUKIMAS
LAIMĖS RATAS ir BINGAS

BUS LIETUVIŠKŲ ir KITŲ TAUTYBIŲ VALGIŲ
NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME IR LAUKIAME

MŪSŲ ŽINIOS

NAUJŲ PRENUMERATŲ VAJUS — KONKURSAS

Praėjus mėnesiui nuo Pasaulio Liet. Bendruomenės paskelbto naujų prenumeratų vajaus — konkurso paskelbimo, štai pirmieji, gerai žadantys, rezultatai. Turime 10 naujų prenumeratorių, kurių 3 surado Klaudijus Butkus: Eduardo Greičiaus, Martos Tamulytės Giacopini ir Marijos Kristinos Stankevičius. Kiti nauji prenumeratoriai: Janina Draugelienė, Maria Jabbur Goulart, Regina Schultz (Kun. Urbaičio), Jeronimas Labutis (užsakė sūnus Jonas), Pedro Sinkevicio (užs. A. Baltušis), José Pedro Stulgys ir Ana Stanki. Džiaugiamės naujais skaitytojais ir dėkojame visiems, kurie iki šiol prisidėjo prie vajaus.

Ar turite giminių — pažįstamų, kuriems būtų įdomi ML? Parašykite, ar mums paskambinkite (Tel. 273-0338) ir mes veltui siuntinėsime ML visą mėnesį susipažinimui.

Administracija

LITUANIKA

Jau dengiamas koplyčios stogas. Su gegužės mėnesiu baigiasi maudymosi sezonas baseine.

Parsiduoda vienas sklypas Lituanikoje; kreiptis į J. Tatarūną, ar kun. J. Šeškevičių. Praėjusį savaitgalį svečių name praleido 15 asmenų grupė suorganizuota Renato Mendo. Šeiminkavo Angelika Triūbienė, Ona Masienė ir Teklė Kizeliauskienė. Visi svečiai buvo labai patenkinti ir netrukus žadėjo vėl grįžti. Mario Stankevičiaus namui jau kasami pamatai; kai mūrininkai baigs koplyčią, namas pradės kilti į viršų. V. Urbono namo jau kyla sienos. Angelos Joteikaitės namuose, viešėjo viešnia iš Argentinos. Lituanikos sodas jau pradėjo duoti vaisių. Jau užaugo keli tuzinai sidrų, apelsinų, citrinų ir miširiky.

VI IMIGRANTŲ KULTŪRINĖ

PARODA

Nuo 4 iki 13 Birželio 1982 m. Bienal Rūmuose, Ibirapueroje

Atidarymas: 4 Birželio, 20 val.

Parodos karalaitės konkurse dalyvaus ir lietuvaitės.

Bus lietuviškų valgių ir gėrimo.

ATSILANKYKITE

GARBĖS LEIDĖJA

MARIJA MAZURKEVIČIENĖ

a.a. vyro VINCO 3-čiųjų mirties metinių proga (1979.VI.4)
Širdingai dėkojame poniai ir pagarbiai prisimename Jos vyrą.

Administracija

Gedulingų birželių jvykių minėjimo proga

São Paulo Arkivyskupijos

Maldos diena už Lietuvą

Birželio (junho) 13 dieną, 10,30 val.

São Paulo katedroje ŠV. MIŠIOS,

kurias laikys D. Décio Pereira, Bispo Auxiliar da Região Sé.

Giedos jungtinis VOLUNGĖS ir L.K.B-nės choras

Dalyvaukime visi. Kas gali — su tautiniais rūbais.

POVILO IR MAGDALENOS BUITVYDŲ auksinis vedybų jubiliejus buvo gražiai atšvęstas praeitą sekmadienį. Mišiose dalyvavo apie 100 žmonių, o vaišėse virš 60. Apie "jaunavedžius" bus daugiau parašyta vėliau.

CARLOS ALBERTO BUITVYDAS, Marilenos Kučinskaitės ir Algirdo Buitvydo vyresnysis sūnus, gegužės 22 d. atšventė 19-tą gimtadienį savo namuose — Rudge Ramos (S. Bernardo do Campo). Pobūvy dalyvavo giminės ir draugai. Carlos šiuo metu atlieka karinę tarnybą. Sveikiname sukaktuvininą ir linkime geros sėkmės. ABC Koresp.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Antanina DANELIENĖ	1.500,00
Vaclovas PUTVINSKAS	1.500,00
Pedro BAREIŠIS	1.500,00
Martha Tamulis GIACOPINI	1.500,00
Maria Cristina SINKEVICIUS	1.500,00

MŪSŲ MIRUSIEJI

JONAS NARBUTAS

mirė gegužės 25 d. João XXIII ligoninėje Mokokj. Velionis turėjo širdies problemų ir aukštą kraujo spaudimą, bet dalykus sukomplikavo kojos nuūžimas, o tas pagreitino jo mirtį. Ligoninėje buvo nuolat lankomas giminių ir keletą sykių Šv. Kazimiero parapijos kunigų, kurie jį ap rūpino ligonių sakramentais.

A.a. Jonas Narbutas buvo gimęs Raseiniuose 1894 m. sausio 28 d. Brazilijon atvyko su šeima 1927 metais ir daugiausia gyveno V. Zelinoj.

Nuliūdime paliko dukteris Lourdes, Estefania, Irene ir sūnų Igną su šeimom Dar liko sesuo Agnieška, brolis Petras ir podukros Biruté, Estefania ir Olga.

Šeimos narių, kaimynų ir draugų lydimas, buvo palaidotas V. Alpinos kapinėse. 7-tos dienos Mišios buvo birželio 1 d. 13,30 val. V. Zelinos bažnyčioje.

SKAITYK IR PLATINK

"MŪSŲ LIETUVA"